

**Program prevence kriminality kraje
Vysočina na rok 2010**

Obsah

1. Úvod
2. Aktualizace bezpečnostní analýzy
3. Návrh opatření a způsob jejich realizace
4. Finanční zajištění
5. Stanovení postupu a harmonogram činnosti

1. Úvod

Zastupitelstvo kraje Vysočina v souladu se Strategií prevence kriminality České republiky na léta 2008 až 2011 (dále jen „Strategie“ - schváleno usnesením vlády č. 1150/2007) rozhodlo na svém zasedání dne 12. února 2008 usnesením č. 0008/01/2008/ZK o zapojení kraje Vysočina do krajské úrovně prevence kriminality. Na základě tohoto rozhodnutí a v souladu s metodikou Ministerstva vnitra České republiky byla zpracována a Zastupitelstvem kraje Vysočina schválena dne 16. září 2008 usnesením č. 0306/05/2008/ZK Koncepce prevence kriminality kraje Vysočina na léta 2009 až 2011 (dále jen „Koncepce“). Součástí této Koncepce jsou opatření, která by měla být realizována do roku 2011 s tím, že nástrojem realizace budou dle Strategie, tzv. krajské programy prevence kriminality. Tyto programy jsou schvalovány každoročně a stanovují, která z přijatých opatření budou realizována v příslušném roce, kdo je bude realizovat a kolik na jejich realizaci bude vyčleněno finančních prostředků. Z tohoto důvodu byl zpracován Program prevence kriminality kraje Vysočina na rok 2010 (dále jen „Program“).

Ministerstvo vnitra České republiky vydalo Metodiku přípravy krajského programu prevence kriminality, která stanovuje postup při přípravě Programu. Na základě výsledků aktualizované bezpečnostní analýzy, znalosti potřeb obcí a s využitím informace o výši dotace pro kraj ze státního rozpočtu, připravila již dříve ustavená pracovní skupina návrh Programu a jeho finanční zabezpečení.

2. Aktualizace bezpečnostní analýzy

Součástí přípravy Programu je aktualizace Bezpečnostní analýzy kraje Vysočina, kterou vzalo na vědomí Zastupitelstvo kraje Vysočina svým usnesením č. 0306/05/2008/ZK dne 16. září 2008. V uvedeném dokumentu je analyzována kriminalita v kraji Vysočina, popsán sociálně – demografický vývoj a jsou uvedeny údaje o aktivitách v oblasti prevence kriminality v kraji za léta 2003 až 2007. Dle vydané metodiky by tato data měla být ročně na základě vyhodnocení statistiky sledovaných trestných činů a s využitím poznatků Policie ČR aktualizována a měla by být podkladem pro realizaci konkrétních, Koncepcí již schválených preventivních opatření nebo k přijetí opatření k nově vzniklým problémům.

Na základě údajů poskytnutých Policií ČR o kriminalitě za celý rok 2008 a za období leden až září 2009 (údaje jsou k dispozici na statistickém portálu bezpečnosti) lze konstatovat:

Celková kriminalita

Zatímco v celoročním srovnání byl zaznamenán pokles absolutně i relativně zjištěných trestných činů v roce 2008 ve srovnání s rokem 2007, za sledované období letošního roku bylo zjištěno o 116 trestných činů více než ve stejném období 2008. K výraznému nárůstu počtu zjištěných trestných činů dochází zejména v případě krádeží vloupáním a ostatní majetkové kriminality (podvod a poškozování cizí věci).

Násilná kriminalita

Nejvíce trestných činů a současně nárůst počtu byl zjištěn v případě **loupeží** (opatření přijatá v letošním roce by se měla projevit v následujících letech) a porušování domovní svobody, neklesá počet trestných činů spojených s **domácím násilím** (vysoká latence) a trestných činů páchaných pod vlivem **alkoholu**. V případě domácího násilí se Policii ČR a příslušným orgánům vcelku daří uplatňovat postupy dané zákonem, dle poznatku odborných pracovníků je třeba se zaměřit na práci s osobami, které jsou náchylné na projevy násilí (například antiagresivní programy).

Mravnostní kriminalita

Byl zaznamenán nárůst počtu trestných činů pohlavního zneužívání a ohrožování mravnosti. Vzhledem k tomu, že dochází k výraznému nárůstu tzv. **kyberkriminality** (kybersikana, šíření dětské pornografie, ubližování a manipulace prostřednictvím internetu a mobilních telefonů, ad.), řadí se mezi nejohroženější skupinu obyvatel zejména děti a mládež, která tuto techniku velmi často využívá. Ohroženi jsou zejména pro svoji důvěřivost (sdělování tel. čísel, adres), nezájem nebo podceňování hrozeb ze strany rodičů, nedostatečná opatření ze strany škol a ve srovnání s ostatní Evropou téměř neexistující nebo minimálně využívaná technická opatření pro zabezpečení přístupu na internet.

Majetková kriminalita

Ve srovnání s loňským rokem došlo k výraznému nárůstu **vloupání** do rodinných domů, bytů, obchodů a zejména víkendových chat. Tento stav je způsoben jednak nárůstem počtu trestných činů páchaných recidivisty a dále tzv. organizovaným zločinem, který pro svoje působení využívá i dálnici D1 a její okolí. Obvodní oddělení Policie ČR v obcích, kde je snadný přístup z D1, zaznamenávají zvýšený nárůst tzv. autokriminality, ale i násilné trestné činnosti. Ke snížení počtu vloupání do víkendových chat nepřispívají ani nenaplněné stavy policistů v našem kraji..

Zbývající kriminalita

Na úrovni loňského roku zůstává počet trestných činů ohrožení pod vlivem návykových látek, opilství. Podle poznatků obecních policií v kraji dokonce počet přestupků pod vlivem alkoholu narostl. I nadále jsou zjišťovány případy porušování zákona o zákazu podávání alkoholu nezletilým, mladistvým a podnapilým osobám i přesto, že se zvyšuje počet kontrol odpovědných orgánů. Dle jejich poznatku dochází stále častěji k tomu, že zejména mládež požívá alkohol jinde než v restauračních zařízeních.

Ve sledovaném období nebyl sice zaznamenán zvýšený počet trestných činů spojených s extremismem, ale události roku 2009 v ČR i v kraji Vysočina ukazují na zvýšenou aktivitu extremistů.

Údaje o vývoji kriminality v kraji Vysočina od roku 2007 a za období leden až září 2009 jsou uvedeny v příloze

Závěr – hlavní bezpečnostní problémy:

- a) značný dopad na nepříznivý vývoj kriminality v kraji Vysočina má využívání dálnice D1 pachateli, zejména organizovaným zločinem, k páčání trestné činnosti v okolí dálnice D1. Nejzatíženější jsou lokality Jihlava, Humpolec, Velké Meziříčí, Velká Bíteš a Měřín
- b) majetková kriminalita projevující se zejména ve zvýšeném počtu krádeží vloupáním do obydlených objektů, obchodů, restaurací, kiosků a krádeží prostých (autokriminalita, krádeže kapesní)
- c) kyberkriminalita ohrožující běžné uživatele zejména internetu, především však nezletilé a mladistvé
- d) trestná činnost páchaná pod vlivem alkoholu, nedodržování ustanovení zákona č. 379/2005 Sb., o zákazu podávání a prodávání alkoholu nezletilým, mladistvým a podnapilým osobám
- e) zvýšená aktivita recidivistů a nárůst skutků spáchaných recidivistou
- f) narůstající aktivita extremistických hnutí směřující proti menšinovému obyvatelstvu a cizincům; snahy extremistů o zapojení mladých lidí do akcí extremistů a ovlivňování jejich myšlení
- g) neklesající počet případů domácího násilí a zvyšující se agresivita násilníků

3. Návrh opatření a způsob jejich realizace

Priority

- a) pravidelným monitoringem a kontrolou přístupových komunikací k dálnici D1 omezit podmínky pro páčání trestné činnosti a zvýšit pro pachatele trestných činů nebezpečí, že budou dopadeni. K tomu instalovat technické prostředky (kamerové dohlížecí systémy, osvětlení apod.) na příjezdové komunikace z dálnice D1 do obcí, které jsou nejvíce zatíženy kriminalitou

Odpovědnost: kraj Vysočina, obce v blízkosti dálnice D1, Policie ČR

Termín: v průběhu roku 2010

- b) k omezení majetkové trestné činnosti – krádeže vloupáním do obydlených objektů, do restauračních zařízení, autokriminalita ad.:

- zvýšit informovanost občanů o možnostech osobní ochrany a ochrany svého majetku. K tomu využít akce Dne otevřených dveří kraje Vysočina 2010 (výstava a prodej výrobků sloužících k obraně osob, zabezpečení jejich rodinných domků, bytů, chat, vozidel, ukázky sebeobrany ad.). Usilovat o to, aby se podobné akce konaly na více místech v kraji.

Odpovědnost: kraj Vysočina ve spolupráci s Policií ČR, ministerstvem vnitra ČR, neziskovými organizacemi a soukromými firmami

Termín: do 31. 6. 2010

- usilovat o zvýšení aktivity pořádkové služby Policie ČR a obecních policií v kraji. Zlepšením vzájemné spolupráce obvodních oddělení a obecních policií zvýšit efektivitu

využití kamerových dohlížecích systémů. V souvislosti se vznikem ředitelství Policie ČR pro kraj Vysočina uplatňovat spolupráci s obcemi dle zásad Community policing

Odpovědnost: Policie ČR, obecní policie, obce

Termín: v průběhu roku 2010

c) v oblasti působení proti kyberkriminalitě a zejména ochrany nezletilých a mladistvých:

- ustanovit na úrovni kraje Vysočina odbornou pracovní skupinu, která bude doporučovat přijetí opatření směřujících ke snížení nebezpečí hrožící v souvislosti s kyberkriminalitou zejména mladým lidem, ale i dospělým a podnikatelským subjektům užívajícím internetové sítě, mobilní telefon

Odpovědnost: kraj Vysočina ve spolupráci s Policií ČR, školami, neziskovými organizacemi a krajskou hospodářskou komorou

Termín: do 31.1. 2010

- využít akce Den otevřených dveří kraje Vysočina 2010 k upozornění na nebezpečí spojené s kyberkriminalitou a informovat občany o možnostech ochrany

Odpovědnost: odbor sekretariátu hejtmána a odbor informatiky

Termín: do 30. 6. 2010

Další opatření

d) v zájmu omezení trestné a přestupkové činnosti páchané pod vlivem alkoholu usilovat o realizaci opatření navržených odbornou pracovní skupinou ustanovenou ředitelem krajského úřadu pro boj s alkoholismem:

- pro žáky základních škol zorganizovat soutěž o nejlepší plakát a webovou stránkou s tematikou boje proti alkoholismu

- zpracovat informační materiál o poradnách, léčebnách a odborných pracovištích v kraji Vysočina změřených na problematiku alkoholismu

- zorganizovat odborné školení pro školní metodiky na téma nebezpečí alkoholismu a páchání trestné činnosti pod vlivem alkoholu

- usilovat o rozšíření kapacit léčeben pro alkoholiky a psychotiky v kraji Vysočina

Odpovědnost: odbor sekretariátu hejtmána, odbor sociálních věcí, odbor zdravotnictví a odbor školství, mládeže a sportu, Vysočina Education p.o.

Termín: do 31.12. 2010

e) v preventivní práci s pachateli trestných činů a potenciálními pachateli trestných činů podporovat projekty zaměřené na práci s recidivisty a rizikovou skupinou mládeže.

Odpovědnost: obce a neziskové organizace ve spolupráci s krajem Vysočina, Probační a mediační službou ČR, Policií ČR

Termín: do 31.12.2010

f) proti aktivitám extremistů a jejich snahám o zapojení mladých lidí do extremistických akcí působit především na školní mládež – ve spolupráci s o.s. Člověk v tísni zorganizovat v rámci projektu „Dovedu to pochopit? – Hrozby neonacismu“ proškolení vybraných

učitelů základních škol II. st. a středních škol. Tito učitelé získají certifikát, budou schopni působit na školní mládež a současně pracovat i pro obce.

Odpovědnost : Vysočina Education, p.o. kraje Vysočina a odbor školství, mládeže a sportu

Termín: do 30. 6. 2010

g) prostřednictvím podpory tzv. antiagresivních programů zaměřených na práci s agresivními osobami usilovat o snížení případů a negativních dopadů domácího násilí.

Odpovědnost: kraj Vysočina ve spolupráci s neziskovými organizacemi a obcemi

Termín: v průběhu roku 2010

4. Finanční zajištění

Vychází z výše **přislíbené státní účelové dotace**, která činí na rok 2010 pro kraj Vysočina **1,759 mil. Kč** (výpočet proveden na základě vládou schválených pravidel, která jsou součástí Strategie) a stanoveného podílu subjektů, které budou projekty realizovat. Minimální spoluúčast obcí, případně kraje na financování projektů musí činit 20 % celkových nákladů. Dalším zdrojem finančního zabezpečení mohou být prostředky z rozpočtu kraje Vysočina (na rok 2010 je navrhováno, aby z rozpočtu kraje Vysočina byla vyčleněna částka 1,5 mil. Kč), případně finanční prostředky evropských fondů (např. na realizaci opatření v oblasti kyberkriminality) .
Doporučuje se, aby:

- náklady na realizaci opatření uvedených v bodě **3. a)** byly hrazeny ze státní dotace posílené o finanční prostředky z rozpočtu kraje Vysočina a z povinné spoluúčasti zapojených obcí
- náklady na realizaci opatření uvedených v bodě **3. b)** byly hrazeny z rozpočtu kraje Vysočina. Případné zvýšené aktivity pořádkové služby Policie ČR a obecní policie budou hrazeny z rozpočtu Policie ČR a rozpočtů obcí
- náklady spojené s realizací opatření uvedeného v bodě **3. c)** – financování případných opatření směřovaných proti kyberkriminalitě v kraji Vysočina se bude řešit v průběhu roku s tím, že je možné v rámci mezinárodní spolupráce využít prostředků evropských fondů
- případné náklady spojené s realizací opatření **3. d)** hradit z rozpočtu kraje Vysočina, případně příspěvkové organizace Vysočina Education
- náklady spojené s realizací opatření **3. e), g)** realizovat prostřednictvím projektů neziskových organizací, obcí a škol s podporou kraje Vysočina z Fondu Vysočiny.
- náklady spojené s realizací opatření **3 f)** budou hrazeny z rozpočtu p.o. Vysočina Education.

5. Stanovení postupu a harmonogram činnosti

V souladu s metodikou přípravy Programu na rok 2010 vydanou Ministerstvem vnitra ČR se k zajištění čerpání dotace ze státního rozpočtu a poskytnutí dotací z rozpočtu kraje Vysočina stanovuje následující postup:

- a) schválení Programu v orgánech kraje Vysočina
  - rada kraje do 1. 12. 2009
  - zastupitelstvo kraje 15. 12. 2009

- b) schválení Výzvy k předkládání žádostí o poskytnutí finanční podpory na realizaci projektů
  - rada kraje do 1. 12. 2009
  - zastupitelstvo kraje 15. 12. 2009
- c) schválení Žádosti o státní účelovou dotaci
  - rada kraje do 1. 12. 2009
  - zastupitelstvo kraje 15. 12. 2009
- d) ustavení pracovní skupiny pro hodnocení projektů obcí, které požádají o dotaci
  - ředitel Krajského úřadu kraje Vysočina do 31. 12. 2009
- e) předložení žádosti kraje Vysočina o poskytnutí státní účelové dotace pro kraj Vysočina na Ministerstvo vnitra ČR – do 15. 1. 2010
- f) předložení projektů obcí a žádosti o dotaci na jejich realizaci (schvaluje příslušný orgán obce) – do 30. 1. 2010
- g) vyhodnocení projektů obcí a jejich zaslání na Ministerstvo vnitra ČR – do 27. 2. 2010
- h) schválení dotací Zastupitelstvem kraje Vysočina na realizaci projektů, které nebyly podpořeny Ministerstvem vnitra ČR – do 31. 5. 2010
- i) schválení výzvy k předkládání projektů neziskových organizací v rámci sociální prevence – dle vývoje alokace Fondu Vysočina v roce 2010.